

Wet zorg en dwang voor cliënten en naasten

Deze wet gaat over onvrijwillige zorg voor mensen met een verstandelijke beperking en mensen met een psychogeriatrische aandoening zoals dementie. De wet heeft als uitgangspunt dat u alleen vrijwillige zorg ontvangt.

Wat is de Wet zorg en dwang?

Deze wet gaat over onvrijwillige zorg voor mensen met een verstandelijke beperking en mensen met een psychogeriatrische aandoening (dementie).

Wat regelt de Wet zorg en dwang?

De Wet Zorg en Dwang, afgekort Wzd, is een wet die regelt wat de rechten zijn voor mensen die onvrijwillige zorg ontvangen.

De Wzd heeft als uitgangspunt dat u alleen vrijwillige zorg ontvangt. Onvrijwillige zorg is altijd het laatste middel. Dat mag alleen om ernstig nadeel te voorkomen en er echt geen minder ingrijpende vrijwillige alternatieven meer mogelijk zijn. Eerst moeten alle andere mogelijkheden voor vrijwillige zorg worden onderzocht..

Hoe gaat Present om met de Wzd?

Binnen Present staat u als mens centraal. De regie ligt bij u en sluit zoveel mogelijk aan bij de manier waarop u wilt en kunt leven.

U moet kunnen rekenen op goede en veilige zorg, ook op die momenten dat die tegen uw wil in moet worden verleend. We leveren geen onvrijwillige zorg, tenzij er voor u of uw omgeving onveilige situaties zijn en waar dit niet anders kan. Vrijheid is voor iedereen belangrijk, ook wanneer die door dementie en/of een verstandelijke beperking niet meer vanzelfsprekend lijkt.

Door de risico's van de 'vrijheid' samen zorgvuldig af te wegen, zoeken we naar mogelijkheden om de bewegingsvrijheid zo groot mogelijk te houden.

Om aan de visie op persoonlijke zorg respectvol invulling te geven, biedt de Wet zorg en dwang beschermende regelgeving.

Voor wie?

De wet geldt als u woont in een verpleeghuis, maar ook als u in woonzorgcentrum of nog thuis woont, of gebruik maakt van de dagopvang.

Wanneer heeft u of uw naaste te maken met de Wzd?

U of uw naaste krijgt te maken met de Wzd als een zorgverlener vindt dat het in het belang van u of uw naaste noodzakelijk is om gedwongen zorg toe te passen, maar u of uw naaste daar niet mee instemt. Onvrijwillige zorg mag alleen toegepast worden als er anders sprake is van ernstig nadeel en andere maatregelen niet voldoende zijn.

Wat is onvrijwillige zorg?

Onvrijwillige zorg is zorg waar u of uw vertegenwoordiger niet mee instemt.

Onvrijwillige zorg kan zijn dat u dingen niet wilt, maar dat u de zorg wel moet krijgen. Het kan over van alles gaan: over de zorg, begeleiding en/of behandeling. Bijvoorbeeld medicijnen innemen die u eigenlijk niet wilt. Of dat u echt gewassen moet worden terwijl u dat niet wilt.

Ernstig nadeel

Onvrijwillige zorg krijgt u alleen als vrijwillige zorg niet mogelijk is en het echt niet anders kan. Wanneer u onvrijwillige zorg ontvangt, moet het altijd zo kort mogelijk en alleen als minder ingrijpende alternatieven onvoldoende uitkomst bieden. We noemen het ernstig nadeel als uw veiligheid of de veiligheid van mensen om u heen in gevaar is.

In de Wet zorg en dwang staat dat er ernstig nadeel is als de volgende situaties voorkomen.

Of als de kans groot is dat dit gebeurt. Er is dan sprake van:

A. Levensgevaar, ernstig lichamelijk letsel, ernstige psychische, materiële, immateriële of financiële schade, ernstige verwaarlozing of maatschappelijke teloorgang. Bijvoorbeeld dat u ziek wordt als u niet op bloedsuiker geprikt wilt worden of doordat u te weinig drinkt of eet.

B. Bedreiging van uw veiligheid doordat u onder invloed van een ander raakt. U voelt zich bijvoorbeeld niet veilig omdat iemand anders zegt wat u moet doen.

C. De situatie dat u met hinderlijk gedrag agressie van anderen oproept.

D. Als de algemene veiligheid van personen of goederen in gevaar is, bijvoorbeeld als er ernstige schade aan uw spullen ontstaat of u veroorzaakt ernstige schade aan spullen van anderen.

Bovenstaande zijn uitzonderlijke situaties en zijn voorbeelden waarbij onvrijwillige zorg als laatste redmiddel wordt toegepast.

Stappenplan

Als onvrijwillige zorg nodig is, dan moet altijd worden gekozen voor de minst ingrijpende vorm. En het moet zo kort mogelijk zijn. Hiervoor volgen we het stappenplan van de Wzd. Het stappenplan heeft als doel de inzet van onvrijwillige zorg zo veel mogelijk te beperken en/of af te bouwen.

Bij elke stap gaat de zorgverantwoordelijke met de behandelend arts en andere betrokken disciplines in gesprek. Samen kijken zij naar alternatieven om de onvrijwillige zorg zoveel mogelijk te beperken. De zorgverantwoordelijke in het verpleeghuis is de eerstverantwoordelijke verzorgende (EVV) of de contactverzorgende; in de thuiszorg is dit de wijkverpleegkundige en voor de dagopvang is dit de medewerker welzijn.

De onvrijwillige zorg wordt vastgelegd in het zorgplan, zodat het duidelijk is welke onvrijwillige zorg wordt ingezet en waarom, wanneer dit is opgestart en wanneer dit wordt geëvalueerd. Via Caren zorgt kunt u en/of uw vertegenwoordiger dit ook inzien.

U en uw vertegenwoordiger mogen bij alle gesprekken die we in het kader van het stappenplan doorlopen, aanwezig zijn.

Wils(on)bekwaam

Mensen nemen in beginsel zelf een beslissing over de zorg die ze willen ontvangen. Als iemand de gevolgen van zijn beslissing kan overzien, noemen we dit wilsbekwaam ter zake van deze beslissing. In principe is ieder mens wilsbekwaam.

U bent wilsbekwaam als u in een situatie of bij een beslissing:

- *de informatie over de zorg of behandeling begrijpt en er goed over na kan denken;*
- *begrijpt wat de gevolgen van uw besluit zijn;*
- *weet dat u een besluit neemt.*

Dit geldt ook als u een wettelijk vertegenwoordiger (mentor of curator) heeft. U bent dus in principe wilsbekwaam, totdat een deskundige arts of psycholoog op een zorgvuldige, beargumenteerde wijze heeft geoordeeld dat u ter zake wilsbekwaam bent. Dit moet een onafhankelijke functionaris zijn.

De cliëntenvertrouwenspersoon Wzd

Zowel u als uw vertegenwoordiger hebben recht op ondersteuning bij vragen en klachten over onvrijwillige zorg. De cliëntenvertrouwenspersoon Wzd biedt die ondersteuning. Ook bij Present is een cliëntvertrouwenspersoon Wzd beschikbaar.

De cliëntenvertrouwenspersoon Wzd is Esther Meppelink. Zij is bereikbaar op tel: 06-51912129 of via esthermeppelink@zorgbelangcvp.nl.

Klachten over onvrijwillige zorg

Klachten die betrekking hebben op onvrijwillige zorg worden behandeld door een landelijke onafhankelijke Klachtencommissie Onvrijwillige Zorg (KCOZ). De klacht kan bijvoorbeeld inhouden dat u het er niet mee eens bent dat u onvrijwillige zorg krijgt; dat de procedure niet goed gevolgd is, of dat het zorgleefplan voor de onvrijwillige zorg niet goed bijgehouden is.

U of uw vertegenwoordiger kunt uw klacht indienen door deze te sturen naar het secretariaat van de Raad van Bestuur van Present (info@presentvooruu.nl). Present zorgt ervoor dat uw klacht wordt aangemeld bij de KCOZ.

U kunt u bij het indienen van een klacht over onvrijwillige zorg en tijdens de behandeling van de klacht laten bijstaan door de cliëntvertrouwenspersoon Wzd Esther Meppelink (tel. 06-51912129 of via esthermeppelink@zorgbelangcvp.nl)

De KCOZ doet een bindende uitspraak over de klacht.

Op www.KCOZ.nl vindt u informatie over het klachtenreglement, de werkwijze en expertise van de KCOZ.

Meer weten over de Wzd?

U vindt meer informatie op:

www.dwangindezorg.nl,

www.zorgvoorbeter.nl/vrijheidsbeperking/stappenplan-zorg-en-dwang

Heeft u vragen over de Wet zorg en dwang, neem dan contact op met uw zorgverantwoordelijke.